

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 4/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjölagen och av 14 g § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 februari 2013 regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjölagen och av 14 g § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (RP 205/2012 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Mari Kallinen, kommunikationsministeriet
- konsultativ tjänsteman Eija Lumme, miljöministeriet
- avdelningsdirektör Heidi Niemimuukko, Trafiksäkerhetsverket Trafi.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Finansbranschens Centralförbund
- Kust- och Insjöfartens Arbetsgivareförbund RASILA rf
- Finlands Hamnförbund
- Rederierna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att sjölagen och lagen om tillsyn över fartygssäkerheten ändras för genomförandet av direktivet om fartygsägares försäkring för sjörättsliga skadeståndsanspråk.

Sjölagen föreslås ändrad så att redaren har en försäkringsplikt i fråga om fartygets sjörättsliga skadeståndsansvar. Försäkringsplikten ska gälla fartyg som seglar under finsk flagg, vilkas bruttodräktighet är minst 300. Bestämmelserna omfattar även utländska fartyg med en bruttodräktighet på minst 300 som anlöper finska hamnar. Det föreslås att fartyget är skyldigt att visa att en försäkring har tecknats genom ett bevis utfärdat av försäkringsgivaren. Beviset ska medföras på fartyget. Dessutom föreslås bestämmelser om påföljder vid överträdelse av bestämmelserna.

I sjölagen föreslås även ändringar i fråga om Trafiksäkerhetsverkets behörighet, vilka förordas av förordningen om transportörens skadeståndsansvar i samband med olyckor vid passagerarbefordran till sjöss och förordningen om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar.

Lagen om tillsyn över fartygssäkerheten föreslås ändrad så, att försäkringsbevis fogas till förteckningen över de intyg som ska medföras på fartyget och som tillsynsmyndigheterna för fartygssäkerhet kontrollerar. Enligt förslaget kan tillsynsmyndigheten för fartygssäkerhet utfärda ett utvisningsbeslut för fartyget, om det inte medför ett försäkringsbevis. Dessutom kan sådana fartyg för vilka någon medlemsstat har gett

order om utvisning förbjudas tillträde till en finsk hamn.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar. Försäkringsdirektivet trädde i kraft den 29 maj 2009. Medlemsstaterna skulle sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 januari 2012. De skulle genast underrätta kommissionen om detta. Det förutsätts att medlemsstaternas författningar innehåller en hänvisning till detta direktiv eller åtföljs av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Kommissionen har ansett att Finland hittills har försummat genomförandet av försäkringsdirektivet och har den 30 januari 2012 gett Finland en formell underrättelse och den 25 juni 2012 ett motiverat yttrande om bristerna i fråga om genomförandet av direktivet. Enligt kommissionen har Finland inte utfärdat de lagar, förordningar och administrativa föreskrifter som förutsätts enligt artikel 9 i försäkringsdirektivet. Svarstiden på det motiverade yttrandet gick ut den 25 augusti 2012 och Finland har avgett sitt svar. Ikraftträdandet för de författningar som krävs för att genomföra direktivet är synnerligen brådskande. Därför föreslås lagarna träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

Enligt vad utskottet erfarit kommer propositionen att stärka den skadelidandes rätt och möjlighet att få ersättning för skador. En obligatorisk försäkring främjar att aktörer inom sjöfartsekonomin agerar på ett ansvarsfullt sätt. Den nya försäkringsplikten innebär enligt de sakkunniga ingen nämnvärd förändring för rederierna. I praktiken har rederier som bedriver internationell trafik redan en skadeförsäkring som i all-

mänhet täcker de skador som orsakats under fartygets drift. I och med att försäkringsplikten utsträcks till att gälla inrikestrafik, kan dock tilläggskostnader i någon mån uppkomma för de rederier som inte ännu har något sådant försäkringsarrangemang. Propositionen bedöms inte ha några betydande konsekvenser för försäkringsbolagen. Skyldigheten att kontrollera försäkringarna och beviljandet av försäkringscertifikat ger Trafiksäkerhetsverket extra arbete, som enligt utredning emellertid går att sköta inom ramen för de nuvarande personalresurserna.

Kommunikationsutskottet välkomnar att de skadelidandes ställning förbättras genom mer ingående bestämmelser om skyldigheten att teckna ansvarsförsäkring för fartyg. Det är också bra att bestämmelserna geografiskt tillämpas såväl till sjöss som på inre vattenvägar.

Under sakkunnigutfrågningen fästes uppmärksamhet vid hamnarnas ställning i ett läge där myndigheten anvisat ett fartyg till en skyddad plats och fartyget förorsakar hamnen avsevärda ekonomiska kostnader till följd av exempelvis bekämpning av miljöskador eller brådskande lossning av lasten. Fördelningen av kostnaderna är enligt vad utskottet erfarit i vissa delar oklar. Med tanke på situationer av det återgivna slaget ser utskottet det därför som viktigt att man utreder de olika parternas principiella ansvar och skyldigheter.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 7 mars 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kalle Jokinen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Mikko Alatalo /cent
Thomas Blomqvist /sv
Markku Eestilä /saml
Ari Jalonen /saf
Jukka Kopra /saml

Merja Kuusisto /sd
Suna Kymäläinen /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Janne Sankelo /saml
Eila Tiainen /vänt
Reijo Tossavainen /saf
Mirja Vehkaperä /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.